

Política lingüística

“EL CATALÀ, L'ÀNIMA DE CATALUNYA.”

OBJECTIU

RESTITUIR EL MODEL LINGÜÍSTIC ORIGINAL DE LES TERRES CATALANES FENT, PER TANT, DEL CATALÀ L'ÚNICA LLENGUA OFICIAL I D'ÚS NECESSARI EN TOTS ELS ÀMBITS.

La màxima responsabilitat del redreçament lingüístic recau en el govern i l'administració de l'Estat Català.

Aquesta responsabilitat s'exercirà posant l'accent en:

1. Crear un mecanisme informatiu perquè els catalans s'assabentin de manera veraç i completa de la situació lingüística actual i de com s'ha d'afrontar per tal que tothom pugui contribuir a la consecució ràpida i sòlida de l'objectiu final.
2. Dictar les lleis, vetllar pel seu compliment, i posar a disposició de tota la societat els mitjans necessaris a fi de garantir el redreçament lingüístic el més ràpidament i harmònicament possible.
3. Facilitar els mitjans i el treball conjunt de les més altes entitats lingüístiques de tots els nostres territoris per a fer efectiva la recuperació d'un model de llengua genuïnament català, sense substitucions lèxiques ni sintàctiques, i que integri totes les varietats dialectals.
4. Retornar el prestigi nacional i internacional a la llengua catalana.

(1) Entenem que tot el que s'exposa a continuació es refereix al conjunt del territori que té el català com a llengua pròpia. La Val d'Aran és un cas que, òbviament, mereix un tractament particular, i que, donades llurs excepcionals peculiaritats, podria requerir un model força diferent, model que en qualsevol cas hauran de decidir els aranesos i que podrà rebre tot el suport que calgui per part del conjunt de catalans.

(2) Una segona excepció es fa necessària, per uns motius ben diferents, en el cas de la Catalunya del Nord, on caldrà un període d'adaptació per tal que el poble recuperi el coneixement de la llengua pròpia.

CONTEXTUALITZACIÓ HISTÒRICA

La tergiversació i negació del passat, amb la relativització i silenciament de la persecució de la llengua i de la cultura catalanes, fa necessària aquesta recapitulació per tal de comprendre les causes de l'estat en què es troba la nostra llengua.

Aquesta situació és fruit d'un llarg procés històric de colonització cultural i política que s'inicià a la mort del darrer rei del Casal de Barcelona (Martí I, l'Humà, 1410). Pel Compromís de Casp (1412) ocupà el tron un rei castellà, amb el qual s'inicià la progressiva castellanització de la cort catalana, que arribà al seu punt àlgid amb els Reis Catòlics, els quals legalment es comprometien a regir amb justícia dues nacions diferents, independents i lliures, però a la pràctica no només ignoraren, sinó que minaren els interessos de la nació catalana, en benefici de la castellana, fent efectiu el procés de colonització i assimilació cultural de les elits, ignorant la llengua catalana, apartant-la de les expressions culturals fetes a la cort, i fent-la desaparèixer dels seus documents.

La prepotència i la manca de justícia de la monarquia envers la nació catalana inicià una època de contínues tensions entre el poble català i la corona (Germanies -1519/1523-; Guerra dels Segadors -1640/1652-, arran de la qual la Catalunya del Nord fou cedida unilateralment per la monarquia, a la corona francesa -Tractat dels Pirineus, 1659-). En aquest context de tensions, el procés de colonització que havia començat amb l'assimilació cultural i lingüística de les elits aristocràtiques, es completà amb la imposició de la colonització política (Guerra de Successió -1700-1715-) que comportà la submissió de la Nació Catalana. No només s'aboliren les constitucions i institucions de govern catalanes (Decrets de Nova Planta, 1716), sinó que s'inicià la bàrbara repressió i persecució de la llengua i cultura catalanes.

La "unitat" d'Espanya neix, doncs, de l'opressió i colonització de pobles lliures, com el català, que des d'aleshores i fins avui ha restat sotmès despòticament als dissenys d'un estat hostil a la Nació Catalana.

L'inici de la recuperació que a nivell lingüístic suposà la Renaixença (darrer terç del segle XIX), fou esclafada per les dues dictadures posteriors, especialment la del general Franco, conseqüència de la guerra d'Espanya (1936-1939), que suposà un brutal episodi de trenta-sis anys de genocidi cultural, lingüístic i nacional (1939-1975).

Amb l'estafa de la "transició democràtica" (1975-1979) es continua actuant amb voluntat colonitzadora imposant un model intencionadament asimètric malanomenat bilingüisme. L'autèntic bilingüisme és un concepte lingüístic molt precís aplicable només a determinats individus, mai a una societat, i que no té res a veure amb el que se'ns vol vendre, que no és sinó una mentida per amagar l'actual procés de substitució lingüística, situant la llengua imposada com a dominant i fent del català una llengua innecessària en el seu propi territori.

La conseqüència més corprenedora d'aquesta colonització és la interiorització d'un sentiment d'inferioritat en molts catalans, tan desenvolupat que es manifesta en el canvi immediat de llengua davant d'un castellanoparlant o d'un francoparlant, i en l'adopció d'una nacionalitat diferent de la pròpia quan sortim de les fronteres estatals. És a dir, substituïm –per indicació de l'ocupant o per desídia pròpia- els nostres trets identitaris com a catalans, en favor dels espanyols o francesos.

Podem concloure, doncs, que per a retornar-nos la dignitat i plenitud nacionals, i en memòria dels compatriotes que van lluitar per les nostres llibertats en diferents moments de la història, és imperativa la descolonització. Per això ens creiem amb el dret i el deure de:

- Retornar a la nostra llengua l'estatus i el prestigi que li corresponen.
- Desentronitzar la llengua castellana, deixant-la fora de justícia, per imposada.
- Impulsar la nostra cultura perquè pugui manifestar-se en tota la seva esplendor.

L'assoliment d'aquests objectius suposarà un esforç intens i decidit, i caldrà la participació coordinada del govern i de les iniciatives ciutadanes, així com l'establiment dels períodes d'adaptació apropiats en cada cas per tal que tot el procés pugui dur-se a terme de manera harmònica. Això no obstant, la responsabilitat màxima recau en el govern i l'administració, que hauran de legislar, garantir el compliment de les normatives, i posar els mitjans materials i humans necessaris. Aquesta actuació dels poders públics es basarà en una estratègia preferentment incentivadora i haurà de començar per informar al poble de la situació real i de què cal fer per afrontar-la. Alhora, caldrà motivar la població catalanoparlant per tal que actui realment com a poble d'acollida i contribueixi, a través de l'ús normal de l'idioma, a la integració lingüística dels no catalanoparlants. Això equival a invertir els usos sociolingüístics predominants actualment, que són conseqüència del llarg període de colonització espanyola i francesa que ens ha estat imposat.

1. EDUCACIÓ

- 1.1. L'única llengua que s'emprarà, a nivell oral i escrit, tant en les activitats d'ensenyament/aprenentatge com en tots els àmbits de comunicació de tota la comunitat educativa i en tots els nivells educatius de l'escola nacional pública i privada, serà el català.
- 1.2. Es dotarà a les escoles d'un servei de traducció per facilitar la comunicació amb les famílies procedents d'altres països, durant un període raonable d'adaptació.
- 1.3. Els materials didàctics seran elaborats des d'una òptica catalana, bandejant les visions imperialistes i colonitzadores que han prevalgut fins ara.
- 1.4. Els idiomes estrangers s'aprendran com assignatura independent, no pas cursant qualsevol altra assignatura en aquests idiomes. Altrament, la terminologia catalana pròpia de l'assignatura en qüestió quedaria bandejada. Un ús apropiat dels mitjans de comunicació públics i altres mesures promogudes per l'administració (intercanvis culturals, per exemple) podrien suposar un bon reforç en l'aprenentatge d'idiomes estrangers.
- 1.5. S'exigirà al professorat un nivell de coneixement correcte i un ús exemplar de la llengua catalana.
- 1.6. Els estudiants que s'acullin al programa Erasmus o d'altres programes d'àmbit internacional, passaran prèviament per un període de reforç i consolidació del coneixement de la llengua catalana amb la finalitat de garantir que estaran preparats per a seguir el curs.

2. MITJANS DE COMUNICACIÓ

- 2.1. L'ús exclusiu del català com a llengua de programació serà imprescindible per a la concessió de llicències d'emissió de ràdio i televisió.
- 2.2. En el cas de la ràdio i la televisió públiques, s'exigirà un nivell modèlic en l'ús de la llengua que inclogui totes les variants dialectals, i una programació orientada al redreçament nacional.
- 2.3. Es garantirà que la distribució de DVDs i videos sigui, per defecte, en versió catalana.
- 2.4. S'incentivarà la producció i distribució de premsa escrita en català.
- 2.5. La premsa escrita en llengua estrangera produïda des del territori nacional haurà d'incloure la versió completa en la llengua nacional.

3. CULTURA I OCI

- 3.1. En el cinema, el doblatge i la subtitulació dels originals s'haurà de fer en català.
- 3.2. Les obres de teatre i òpera produïdes en el territori nacional seran en català, i les provinents de l'estranger hauran d'incorporar subtitulació catalana.
- 3.3. La cançó catalana agafarà el protagonisme que li correspon en els mitjans de comunicació i en els actes públics.
- 3.4. S'incentivarà la difusió i distribució de literatura catalana en tots els seus formats. S'impulsarà la creació en català en tots els àmbits culturals i científics, posant l'accent en la qualitat, amb l'objectiu de prestigiar i difondre el nostre patrimoni a nivell mundial.
- 3.5. Es parlarà una atenció especial en incrementar la presència a internet d'informació escrita en llengua catalana, referent tant a l'actualitat, com a totes les branques del saber.

- 3.6. S'endegarà una política de traduccions en tots els àmbits culturals, també en el camp informàtic.
- 3.7. Als museus, exposicions, parcs temàtics, etcètera, la llengua utilitzada serà sempre el català. En casos específics on es consideri oportú, s'afegirà a continuació la traducció en anglès.
- 3.8. Entenent que la cultura, en tota la seva diversitat, és un bé universal enriquidor que convé conèixer, també entenem que la protecció i difusió de la cultura tradicional catalana només serà eficaç si es considera una obligació prioritària del govern, el qual haurà de destinar-hi els esforços que calgui per mitjà d'incentius, subvencions, o d'altres facilitats.

4. INFORMÀTICA I NOVES TECNOLOGIES

- 4.1. Es garantirà la disponibilitat en català del màxim nombre possible de programes informàtics, i es contribuirà a la correcta catalanització dels sistemes operatius i programes d'accés lliure. Aquells que l'usuari ja troba instal·lats als ordinadors seran, per defecte, en català. Alhora, s'estudiarà la conveniència de promoure la migració a programari lliure en tots els òrgans administratius i d'incentivar l'adopció del mateix programari per part de les empreses. La priorització d'aquest programari ens facilitarà impulsar i desenvolupar el català dins les noves tecnologies de la informació, gràcies a les llibertats que ofereix.
- 4.2. Es garantirà que la configuració lingüística dels aparells electrònics (mòbils, agendes electròniques, videojocs, electrodomèstics...) estigui disponible en català, i que estigui per defecte en català en cas que ja vingui configurada d'origen.
- 4.3. Des del Departament de Política Lingüística es crearan eines per a la difusió i coordinació de tot el que la xarxa telemàtica ofereix en català. Alhora, es farà un esforç especial per difondre el lèxic informàtic català, donada l'abassegadora presència d'anglicismes en aquest camp.
- 4.4. L'administració de l'estat donarà suport a totes aquelles empreses o iniciatives privades que tinguin interès en incrementar la presència del català a la xarxa.

5. ACTIVITATS ESPORTIVES

- 5.1. Les federacions esportives catalanes, i les institucions públiques en general, garantiran l'ús normal de la llengua oficial en l'àmbit esportiu, incloses les competicions internacionals organitzades dins del territori nacional.
- 5.2. Es farà un treball de difusió del vocabulari i expressions esportives en català, tant a nivell d'esportistes com a nivell del gran públic, a través de tots els mitjans a l'abast.
- 5.3. Als entrenadors i esportistes estrangers residents a casa nostra se'ls facilitarà, a través dels clubs, tots els mitjans per tal que puguin expressar-se en català en el mínim de temps possible, per garantir l'ús del català com a llengua normal en l'àmbit esportiu.
- 5.4. S'afavorirà l'ús de l'esport com a mitjà per a donar a conèixer la llengua i la cultura catalanes a tot el món.

6. SERVEIS PÚBLICS (sanitat, justícia, cossos armats, etc.).

- 6.1. Per a l'accés a qualsevol lloc de treball públic s'exigirà un nivell correcte de coneixement i ús de la llengua catalana, tot facilitant un termini d'adaptació i unes eines d'ajut específic per als professionals que ja hi treballen.
- 6.2. L'atenció al ciutadà per part dels serveis públics, tant escrita com oral, serà sempre en llengua catalana. Es tindrà una cura especial en el cas de la sanitat, fent el possible per assegurar que els immigrants acabats d'arribar entenen els tractaments que se'ls pugui haver prescrit.
- 6.3. Passat un període prefixat, només tindran validesa legal els nous documents oficials redactats en llengua catalana.
- 6.4. Es treballarà per tal de garantir que tot el corpus jurídic català vigent estigui redactat en llengua catalana.
- 6.5. S'aprofitarà la confecció del nou document d'identitat, i altra documentació personal, per encetar una nova campanya de correcció dels noms i cognoms de tots els ciutadans que així ho desitgin.

7. RELACIONS INTERNACIONALS

- 7.1. Reconeixement del català com a llengua de ple dret en les relacions internacionals.
- 7.2. Es normalitzarà el català com a llengua d'ús diplomàtic.
- 7.3. Totes les recepcions internacionals i els actes periodístics associats que tinguin lloc en territori nacional es faran en català.

8. COMERÇ I INDÚSTRIA

- 8.1. Es vetllarà per al compliment d'una normativa sobre retolació dels comerços i les indústries que garanteixi l'ús correcte del català. L'administració crearà els instruments de normalització lingüística necessaris i els posarà a disposició de tots els sectors relacionats. Al mateix efecte, es crearà un sistema d'incentius per a empreses, entitats o particulars, com a reconeixement oficial davant de resultats especialment notables.
- 8.2. Els productes comercialitzats dins del territori nacional hauran de ser etiquetats en català.
- 8.3. L'administració vetllarà per tal que el català s'inclouï a la llista d'idiomes considerats per part de les multinacionals de tot el món.
- 8.4. El ciutadà ha de ser atès en català. Per tant es prendran les mesures necessàries per assegurar que la llengua normal de treball en qualsevol empresa serà el català, tot procurant les eines necessàries per facilitar aquest objectiu i garantir la qualitat del resultat final.
- 8.5. Un coneixement i ús adequat del català serà imprescindible per a poder accedir al mercat laboral. Es fixarà un termini d'adaptació per als nous immigrants, tot facilitant-ne la integració lingüística com a eina bàsica de cohesió social i d'integració plena a tots els nivells. Això requereix treballar de bracet amb les iniciatives sorgides dels propis col·lectius d'immigrants o d'altres sectors civils que ja actuen en aquest sentit.
- 8.6. La llengua d'ús oral i escrita dels congressos científics i fires serà la catalana. Quan el ponent s'expressi en qualsevol altra llengua, hi haurà un servei de traducció simultània en

català. També s'oferirà la traducció en anglès quan es tracti d'esdeveniments internacionals.

8.7. Tota la informació oral i escrita dels transports públics serà únicament en català. Les línies aèries oferiran, a més a més, la traducció en la llengua del país de destí i en anglès.

9. DRET DE CIUTADANIA

9.1. El coneixement i ús correcte de la nostra llengua, així com el coneixement de la nostra cultura i història, seran imprescindibles per a l'assoliment de la plena ciutadania per part dels immigrants.